

מגלים את הזהות

מהות המשחק

היהודים בתפוצות מתמודדים עם אתגרים מאוד משמעותיים של זהות והתנהלות קיומית ורוחנית בתפוצות. חשיפה של האתגרים והעלאתם למודעות בקרב התלמידים הינה משמעותית ביותר ומביאה להגברת תחושת האחריות, הדאגה והשותפות של יהודי הארץ עם יהודי התפוצות. המשחק מביא תמונות המעלות את האתגרים מתוך חידות, כמו גם את ההזדמנויות של היהודים בארץ ללמוד על התחום, לסייע ועוד.

מטרת המשחק

למצוא את התשובות בחידות מתוך התמונות.

אביזרים:

- לוחות של תמונות + שאלות.

מהלך המשחק

הפעילות יכולה להתבצע על-ידי תלייה של התמונות כלוחות קיר / חלוקה לקבוצות / זוגות / עבודה פרטנית יחידנית / הקרנה על הלוח של התמונה המובאת באופן אינטרנטי.

לוחות התמונות מסתירים את התשובות לחידות.

החידות מזמינות להתבוננות על האתגרים בתפוצות לעומת המצב בארץ, כמו גם על ההזדמנויות לסייע ולתמוך.

שחקן / קבוצה שעונה על חידה צריכה להסביר מה בתמונה גרם לה לגלות את התשובה, ומתוך כך לדון על הנושא הקשור לתמונה.

נקודות לדיון והעמקה:

- הבנת המושג "זהות" בעולמם של התלמידים והביטויים המעשיים לכך (צורת לבוש, התנהגות, תרבות וכו').
- חשיבה על הסביבה בארץ שמשפיעה על הזהות וחשיבה על הגורמים הסביבתיים שאין ליהודים בתפוצות.
- מודעות למשמעות של אתגרים אלו על פיתוח הזהות של התלמידים.
- חשיבה על דרכים בהן ניתן לחזק / לעודד / לעזור.

תמונה ראשונה - אתגרים

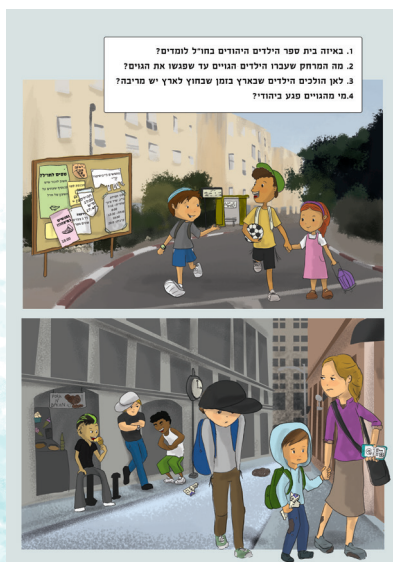
תמונה המביאה למודעות ושיח את האתגרים שעומדים בפני הילדים בחו"ל לעומת המצב בארץ. החשיפה לאתגרים תביא לחשיבה על האחריות והשותפות ותביא להערכה כלפי הילדים העולים.

חשוב לציין כי האתגרים נמצאים בחלק מהמקומות בחו"ל ובזמנים מסוימים, אך משפיעים רבות על התרבות, האווירה והזהות.

התמונה מביאה חלק מהתמודדויות של זהות כמו כיסוי הכיפה בכובע ואוכל לא כשר. ישנן סוגיות נוספות שניתן להעלות על פי רמת הגיל כמו השפעה מתרבויות זרות, שירים, מראות לא מתאימים, זמנים מיוחדים אצל הגויים, נישואין ח"ו עם גויים ועוד.

שאלות:

1. באיזה בית ספר הילדים היהודים שבחו"ל לומדים?
2. מה המרחק שעברו הילדים היהודים עד שפגשו את הגויים?
3. לאן הולכים הילדים שבארץ בזמן שבחוץ לארץ יש מרכזה מתמודדים?
4. מי מהגויים פגע ביהודי?

תמונה שנייה - סיוע הדדי ישראל והתפוצות ברמה ציבורית

התמונה מביאה מודעות והעצמה של תחומי השותפות והעזרה ההדדית במצבים השונים בין יהדות התפוצות וישראל, כמו גם החשיבות הרבה שהיהודים מכל העולם נותנים לנושא חשוב זה. החידות מבוססות על מקרים אמיתיים. שאלות:

1. לאיזה מקום בעולם שלחה מדינת ישראל סיוע בתקופת הקורונה?
2. באיזו שעה הסתיים הכנס "גשר על המחר" שעסק בקשר של ישראל ויהדות העולם?
3. מי מבין התיירים כבר ביקר פעם בארץ ישראל ומתי?
4. למה משמש חלק מהכסף שתורמים יהדות התפוצות עבור מדינת ישראל?

תמונה שלישית - קשרי ילדים ומשפחה - ישראל והתפוצות

התמונה מזמינה לחשיבה על דרכים פשוטות של שותפות ושמחה בקשר שבין ישראל תפוצות. כמו כן, בחשיבות ההשקעה והקשר בקליטת עלייה מתוך הערכה והבנה למציאות של יהדות התפוצות וחשיבות של השותפות והאחריות של היהודים בכל מקום בעולם.

שאלות:

1. מה השמות הפרטיים ושמות המשפחה של הילדים שמכינים את השלט "ברוכים הבאים" לעולים?
2. מה קנו לעוגה שהכינו לכבוד העולים?
3. לאיזה מקום בעולם שלחו את המכתב?
4. מה אבא של שירה מהארץ מתכוון ללמוד עם אבא של לירנה מארגנטינה?
5. על איזה מקום בעולם חוקרות, לומדות וכותבות הבנות?
6. באיזו תפילה ביום התפללו בסידור עבור כל יהודי העולם?

תשובות איור 1:

1. בית ספר "בית ישראל" מצוין בלוגו של דף הטיול שנקרע. הדבר מעורר שיח על המצב בחו"ל, בו יש בתי ספר ליהודים ובתי ספר לגויים, לימודים בשבת, מציינים זמנים מיוחדים של הגויים ועוד.

2. על צד הנייד מופיעה אפליקציה של צעדים ובה נמדדו 9030 צעדים. בלוח המודעות נכתב "הידעת? כל 3 צעדים של ילד שווים מטר". כלומר 9030 צעדים שווים ל- 3.010 ק"מ! הדבר מעורר שיח על המרחק שילדים בחו"ל צריכים ללכת בשביל להגיע לבית ספר יהודי בחלק מהמקומות. יש מקומות שכלל אין בית ספר יהודי והילדים לומדים בבית מתוך מחשב.

3. על השעון בחו"ל מופיעה השעה 15:00. בלוח המודעות בישראל יש שלט: "טסים לחו"ל? חשוב לזכור שיש להפחית שעתיים מהשעות שבארץ". אם כן, השעה בארץ 17:00. בלוח המודעות מצוין כי בשעה 17:00 יש תהילים. הדבר מעורר שיח על העיסוקים והאווירה של הילדים בארץ, הליכה לחוגים / תהילים, לימוד משותף, מול ההתמודדות והאווירה בחוץ לארץ בחלק מהמקומות בזמנים מסוימים.

4. הילד היהודי מלוכלך במכנסיו בבובץ. עקבות הבובץ מובילות אל הילד האמצעי. הדבר מעורר שיח על מקרים של אנטישמיות כלפי היהודים.

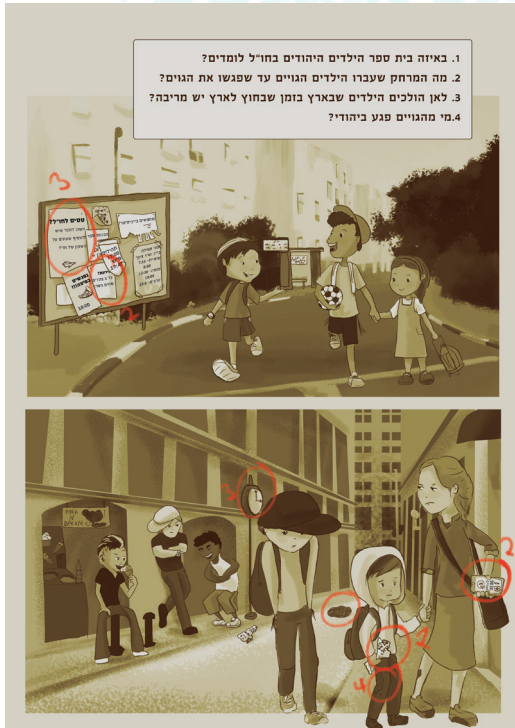
תשובות איור 2:

1. להודו. בעיתון מובאת כתבה של בית החולים AIIMS בהודו שזקוק לסיוע. באחת החבילות מצוין שם בית החולים, AIIMS - מעורר שיח על התרומה של היהודים במקרים קשים בעולם כמו רעידות אדמה, מגפות וכו'.

2. 20:58. בלוח הכניסה מצוין כי הכנס יתחיל עוד 00:58 שניות. השעון מראה על השעה 14:00. בפרסום על האוטובוס בחוץ מצוין שהכנס אורך 6 שעות.

3. אינה, בחנוכה תש"פ - על הדרכון הזרוק מצוין שם המבקרת אינה. על הסידור בצד מובאת הקדשה לאינה מחנוכה תש"פ. מעורר שיח על החשיבות בביקורים של תיירים המרגישים את הקשר אל ארץ ישראל ואל היהודים בארץ ועל התרומה הגדולה של היהודים שמדריכים ומקבלים בשמחה את התיירים (הזדמנות לחשוב על מיזמים עבור התיירים).

4. לביטחון מדינת ישראל - מצוין על התעודה בדוכן. מעורר שיח על חשיבות התרומה הכספית של היהודים מהתפוצות ועל תחושת הקשר והשייכות הנוצרת באמצעות הנתניה.

תשובות איור 3:

1. דוד ורצמן - לילד כתוב על החולצה "60 שנה לסבתא", ועל ברכון בסלון כתוב "מזכרת מיום הולדת 60 ליונה ורצמן, אלול תשפ"א". על התיק כתובה האות הראשונה של השם הפרטי ושם המשפחה ד' ו-ו'. ד' הוא דוד. אליהו תורג'מן - על הטוש שהילד מצייר כתוב תורג'מן, על התיק כתובה האות הראשונה של השם הפרטי ושם המשפחה א' ו-ת'. א' הוא אליהו. משה גרוס - על הסוודר הזרוק בצד מופיע השם משה. הדוגמא של הסוודר מתאימה למכנסיים של הילד. על התיק שעליו כתובה האות הראשונה מ', שם המשפחה הוא גרוס. רחמים שם טוב - על הכיפה מצוין השם רחמים, על התיק שעליו כתובה האות הראשונה של הילד ר', שם המשפחה הוא שם טוב. האיור מעורר שיח על ההתרגשות של העולים ועל ההכנה החשובה לקראת בואם של ילדים עולים.
2. בוטנים - על המקרר כתוב לא לשכוח להכין עוגה, ושם צריך משהו - תבקשו ממשה. בתיק של משה יש קבלה על סך 7 ₪. על השולחן במטבח מונחים חומרים לעוגה. המוצר שעולה 7 ₪ הוא בוטנים.
3. שלחו לטורקיה - על המכתב מצוין בול של מטבע מהעולם. ליד המחשב יש תמונה עם מטבעות עתיקים ומצוין המטבע של טורקיה. מעורר שיח על חשיבות יצירת הקשר המילולי - מכתבים, מייל, התכתבות עם ילדים בעולם. האיור מביא לחשיבה על הדרכים בהן ניתן ליצור את הקשר עם ילדים בעולם.
4. הלכות חנוכה וראש חודש. בצ'ט במחשב כתוב "ממשיכים ב- ג'?" בסלון בספריה כרכים של ספרי הלכה, וכרך ג' הוא בנושא חנוכה וראש חודש. מביא לשיח על הדרכים ליצירת קשר במציאות המשתנה, בה ניתן ללמוד במשותף, לחקור, לשחק וכו' גם מעבר לים. בנוסף החידה מביאה לחשיבה על השותפות של כל הגילאים במשפחה ביצירת הקשרים.
5. אתיופיה - הילדות עוסקות בלמידה על יהדות אתיופיה. בקלסר של הילדה על הספה מצוין "עליית שבט דן", במכתב של הילדה לחברה, היא כותבת שאחותה למדה שיתכן שהיהודים שעולים מאתיופיה הם משבט דן.
6. תפילת שחרית - על השולחן הסידור פתוח בתפילת שמונה עשרה ב"שא נס לקבץ גלויותינו". על המקרר כתוב לא לשכוח לקחת את הכסף לחוג ציור לפני 12:00. הכסף עדיין שם, לכן מבינים שעדיין לא עברה השעה 12:00 ומדובר בתפילת שחרית. האיור מביא לשיח על חשיבות התפילה על אחינו היהודים בכל מקום שהם ועל התפילה לקיבוץ גלויות.

